

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Francišanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: petil vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Volilci splošne kurije!

Dne 1. decembra, ko voli splošna kurija, napišite na glasovnice ime in bivališče samostojnih kandidatov, ki se glase:

Za sodni okraj: Ljubljanska okolica:

ANDREJ KNEZ
posestnik na Viču.

Za sodne okraje: Postojna, Senožeče, Lož, Ilirska Bistrica in Vipava:

FERDO GAŠPARI
živinozdravnik in posestnik v Postojni.

Za sodne okraje: Ribnica, Kočevje, Vel. Lašče, Žužembek:

FRANC ANDOLŠEK
posestnik v Vel. Poljanah.

Za sodni okraj: Novo mesto:

AMAT ŠKERLJ
posestnik v Gotni vasi.

Za sodna okraje: Metlika Črnomelj:

JOSIP FLEISCHMAN
posestnik v Metliki hiš. št. 45.

Za sodne okraje: Krani, Škofja Loka:

FRANC DOLENC
posestnik v Stari Loki.

Za sodne okraje: Radovljica, Kranjska gora, Tržič:

ANTON KRŽIŠNIK
posestnik v Žirovnici.

Za sodne okraje: Kamnik, Brdo:

ANDREJ SLOKAR
poslovodja v Domžalah.

Za sodne okraje: Litija, Radeče, Višnja Gora:

IVAN TAUFER
posestnik v Zagorju.

Za sodne okraje: Krško, Kostanjevica, Mokronog, Trebnje:

FRANC ZUPANČIČ
posestnik na Rakovniku.

Za sodne okraje: Logatec, Idrija, Cerknica in Vrhnika:

FRANC MAJDIČ
živinozdravnik in posestnik v Logatcu.

Volilci! Može! Pri volitvah vsi pogumno in brez strahu na volišče za svoje može! Na noben način se ne pustite od nasprotnikov oslepariti za volilno pravico.

Mi kmetje vstajamo, in vas je strah!

Slovenska zemlja.

IZ GORJ.

Prosim priobčite v Vašem cenjenem listu en par vrstic iz blejske okolice. Pri nas, oziroma v Gorjah, kjer gospoduje deželni poslanec g. Piber, po domače Turkov Janez, se pač pleše tako, kakor se poje. Turka so se včasih ljudje bali in tako je še dandanes. Ker so volitve tukaj, bi se kmalu Turk nas bal, zato se pridno suče in premišljuje. Geslo njegovo je: »Kdor z nami — mi z njim«. Tako je tudi županstvo. Županstvo ne ve, kateri so že dosti stari in kateri so upravičeni voliti. Poznam enega, ki ima psa starca, ki nima repa, ne ušes, niti zob, pa vendar je županstvo izvedelo za tisto pumo, da je moral dotični plačati pasjo tako 3 krone. Sedaj, ko so prišle volitve, pa gospodarja niso poznali. Seveda je moral dotični reklamirati in pogledati čuda, kaj se je zgodilo? Nekega dne se pokaže mož postav in izprašuje, kaj da je z njim. Tako torej se godi tistim, ki so na sumu, da niso pristaši S. L. S. Imajo tudi denuncijanta, da prisluškuje po gostilnah in pregleduje, kdo da je napredne stranke. Seveda bi mu nobeden ne zameril, ko bi zraven tako hlinavsko ne govoril. Dobro je, če se za kakšen frakelj posebej zasluzi. Dober tek, Gorjanci, se vidimo kmalu. — Opa-zovalec.

IZ DOBRAVE PRI PODNARTU.

Može in mladeniči volilci! Še par dni nas loči, ko bo treba z glasovnico v roki, stopiti na volišče. Kam bomo oddali svoj glas? Ali ga boste dali fajmoštru Pibru, ki se samo norca dela iz kmeta in delavca! On skrbi samo za sebe, za svoje volilce pa nič. Kdor ni preveč zaslepljen v farovško tmo, ta gotovo ne bo volil takega poslanca. Vzemite si pred oči volilci in pogledajte, kaj nam je storil. In videli boste, tu nič, tam nič! On je med tistimi poslanci, ki glasujejo, da se zapravljajo denar od nas davkoplačevalcev. Pa pravijo farovski kimovci, da bi ga še volili. Mi pa pravimo, da ga ne bomo volili, ker on ni za kmeta in ne za delavca. Mi bomo vsi, kar nas ni pod farovsko strahovlado, volili neodvisne kandidate. Koliko dobrega nam je storil naš poslanec, domačin? Nič. Zatorej volilci, pogumno v boj prvega decembra za našega samostojnega kandidata. Izpolnite glasovnico:

Anton Kržišnik,
posestnik v Žirovnici.

ZAGORJE OB SAVI.

Razmere pri našem rudniku so postale že neznosne, odkar nam načeljuje gosp. Pauer. Pri njegovih prednikih je imel ubog rudar vsaj kako besedo, a ta mož pa posluša samo svoje poduradnike ali po starim knapovskem pravu »virčke«

imenovane. Njim dovoli vse, a nam ubogi pari, ničesar. Oni imajo velika, snažna in svitla stanovanja in vrtove, kakor kak graščak, a mi trpinji, ki moramo globoko pod zemljo svoj ubogi kruhek do pasu v vodi in v zadušljivem zraku, iskati, moramo pa prebivati v starih, zaduhlih ter vlažnih stanovanjih, katera obstoje iz samo ene sobice. Že oženjen rudar z obilico otrok je v takem stanovanju največji revež, kaj pa še rudar-samec v stari kovačnici v Kisovcu, ki je vsa vlažna ter polna ščurkov in sten, katere mučijo uboge delavce pri njih počitku. Kako naj bo tak človek zdrav in zmožen za delo. Pri tej priliki svetujemo gosp. dr. Zarniku, da naj si ob priliki ta stanovanja ogleda. Od rudniške uprave pa zahtevamo, da nam da takoj druga stanovanja. Kaj pa naš Mihec Čobal, »ljubitelj uboge pare« reče? Nič, seveda! On se je že knapovskih žuljev preobjedel. Njemu niso mar več razmere rudarjev, ampak županski posli. Kapito, sane rektor! Ne bi se sicer z njegovo, po samih iz knapovskih žuljev napravljenih finih cigarah »dišečo« osebicu bavili, a kakor smo že omenili njega kot »ljubitelja uboge pare«, ne smemo biti tako nehalni, da ne bi omenili, da smo že vsled njegove prevelike »ljubezni« stradali večkrat. Prihodnjič kaj več o kisovskem obratnem vodstvu! — Nezadovoljni rudarji.

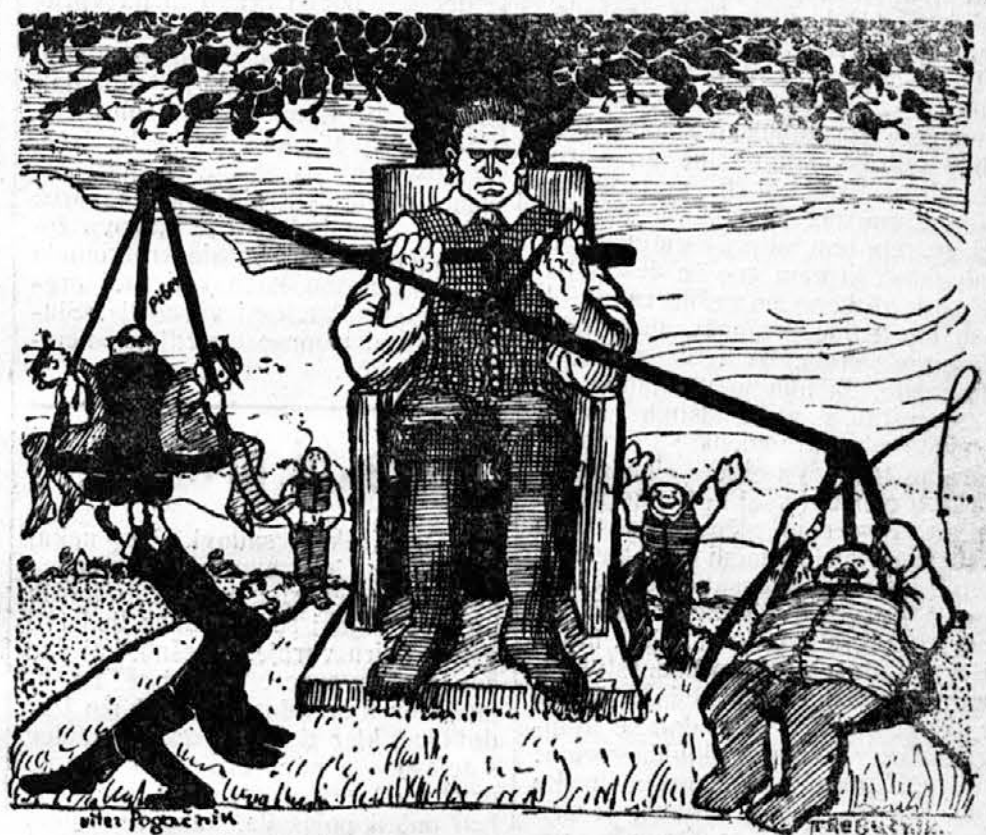
TRBOVLJE.

V nedeljo, 30. t. m. ob 7. uri zvečer priredi moška podružnica C. M. družbe v dvorani g. Forte zabaven večer s skiptičnim predavanjem, srečolovom, godbo, plesom in prosto zabavo. G. predavatelj nas bode popeljal od Trsta do Črne gore, pokazal vse slovanske kraje in mesta ob naši sinji slovanski Adriji. Nobeden Trbovljan naj ne zamudi te redke prilike in naj pripelje znanca in prijatelja točno ob 7. uri zvečer k Fortetu. Zal ne bo nikomur. Cene so tokrat nizke. — Odbor.

IZ KAMNIŠKEGA OKRAJA.

Sleparstvo bivše Marijine device na Klancu pri Komendi. Na naslov. c. kr. državnega pravdnika. Franciška Lap roj. Jenko vulgo Ofmarca hiš. št. 3 je bila skozi dolgo let prednica Marijine družbe v Komendi. Vse ljudstvo je občudovalo njeno pobožnost in gorečnost do device Marije, ter bila je vzor celi fari. Nikdo pa ni sumil, da se skriva za to farizejsko pobožnostjo največja hinavščina. Celo vas je bila začudena, ko se je izvedelo, da je Marijina hčerka porodila nezakonskega otroka. Ljubezen ima pač veliko moč! Zal fant iz sosedne vasi vozil je v mlin žito ter je tam večkrat videl domačo hčer Franco, katera se mu je znala tako dobrikati, da je mladega fanta premagala telesna slabost, čegar posledica je bilo nezakonsko dete, katero je pa kmalu po roj-

Volilni boj na Gorenjskem.

Samostojni kandidat Trebušnik odvaga vse druge.

stvu umrlo. Posledica temu je tudi bila, da je morala odstopiti kot prednica Marijine družbe. Razumljivo je, da je pobožnost še nadalje hlinila, ter ujela v svoje mreže Franceta Lap-a, kateri je v svojo veliko nesrečo verjel sladkim besedam pretkane bivše Marijine device. Vzel jo je v zakon.

Toda že kmalu po poroki je začela kazati svoje rožičke ter poskušala postati neomejen gospodar lepega Lapovega posestva. Dasi je bil Lap dober in marljiv gospodar, blata ga je pri sosedih in pri županstvu z namenom, da bi se postavil njen mož pod skrbstvo. Vendar županstvo je spoznalo njen grdi namen, te je njeno zahtevo zavrnilo. Ker ni dosegla tega namena, je začela neumiljeno šikanirati in mučiti svojega moža, kateri je kljub svojemu lepe-mu premoženju moral stradati, tako, da večkrat po več dni ni jedel kuhane jedi. Unljivo je, da mož s tem nikakor ni bil zadovoljen; na jezo je šel v gostilno, ko pa je prišel domov, ga je žena, ki je jako močna in rabijatna, neumiljeno pretepala in če ga sama ni zmagala, pa je prišel pomagat njen brat ali pa oče. To ravnanje je možu izpodbijalo njemu lastno trdno zdravje, začel je bolehati in še celo en dan preje, preden se je vlegel na smrtno posteljo, ga je žena pobijala s kijem, za kar je dovolj prič na razpolago.

Od onega dne ubogi mož ni več zapustil postelje. In še na smrtni postelji ga je ta Marijina device trpinčila in mu ni dala niti najpotrebnejše hrane. Komaj je čakala, da skoro iz-

dihne. Celo g. kaplan se je izrazil, da ko bo Lap umrl, bode imel vselega pogrebca. Ko je mož umrl v groznih duševnih in telesnih mukah, je žena utajila pravi čas njegove smrti ter je samo en dan ležal na mrtvaškem odru, da bi se ga le preje odkrivala. Iz tega se vidi, kakšne sado-ve rodijo Marijine družbe, kjer se uči naše ljudstvo hinavščine in sleparstva.

Iz tega zakona so bili trije otroci kateri pa morajo pri svoji neusmiljeni materi deliti usodo rajnega očeta.

Celo zakonite zapuščine jim ne privošči z lažnjivo in sleparsko izpovedbo je premočila oblasti, da je so-diše priznalo otrokom kot dedičem le po 50 K., dasiravno je premoženje vredno nad 12.000 kron. Napovedala je neresnične dolgeve, kateri ali sploh ne obstoje ali pa ne v taki višini. Tako je izpovedala, da je v komendski hranilnici dolga 4000 K, v resnici pa je 2000 K. Pri Mariji Stupar na Mlaki je izpovedala, da je 400 kron, pa ga je v resnici le 12 kron. Napovedala je, da ima sestra rajnega dobiti 1000 K, v resnici pa je le 443 K. Istotako je postopala pri drugih dolgovih, katerih ne bomo vseh tukaj navedli. Nepremičnino je odpeljala stran, da bi cenilna komisija ničesar ne našla, kar bi mogla ceniti. Na ta način je oskodovala tudi c. kr. finančni erar za zakonite odstotke. Kar pa je glavno, ogoljufati je hotela svoje lastne otroke za zapuščino po rajnem očetu.

Pozivljamo c. kr. državno pravništvo, da vpelje v tej žalostni dru-

LISTEK

M. ZEVAKO:

Srce in meč.

Roman iz francoske zgodovine.
(Dalje.)

In nevedoma je jela jecljati svoje priznanje:
»Odpusti mi oče! Odpusti, da sem ga ljubila in da ga ljubim še vedno!... Ne, oče, ne glej me tako, mari hočeš, da umre tvoja Ivanka pred tvojinimi nogami... da pogine od obupa?... Saj nisem sama kriva, da ga moram ljubiti... neznana sila me je pahnila v njegovo naročje... Oh, oče! Ako bi vedel, kako ga ljubim!«
Dočim pa je govorila, se je vzravnil gospod de Pjen v vsej visokosti svoje postave.
Bil je podoben duhu od onkraj sveta...
Prišel je svojo hčer za roko in jo dvignil kvišku.
»Odpustiš mi, kaj ne da? Oh, oče, reci mi, da mi odpustiš!«
Brez odgovora jo je odvedel na prag svoje hiše, iztegnil roko v noč in dejal:
»Idi, kamor hočeš, jaz nimam hčere več!«
Opotekla se je; hropeč stek se je izvil njenemu grlu...
Tisti hip pa se je začul zvonec in gorak moški glas:

»Motite se, gospod, še vedno imate hčer. Vaš sin vam prisega to!«
Istočasno se je pojavil v lučnem krogu Franc de Monmoransi, dočim je Ivana vzkliknila v brezumnem obupu, gospod de Pjen pa se je odmaknil, jecljaje:
»Ljubimec moje hčere!... Tu!... Pred mano!... O, to je sramota vseh sramot, ki mi je bila namenjena za poslednji dan življenja!«
Franc se je sklonil pokojno, ne da bi trenil sprico teh besed.
»Gospod, ali me hočete sprejeti za svojeegas ina?« je ponovil, skoraj na kolenih.
»Za sina!« je jeknil starec. »Vi — moj sin!« Oči so se mu zalile s krvjo. »Kaj slišim? Ali se mi morete rogati bolj krvavo?«
Franc je prijel Ivano za roke:
»Gospod, naj da vaša dobrota Francu Monmoransijemu vašo hči Ivano za ženo pred Bogom in pred ljudmi, je ponovil še trdneje.
»Za ženo pred Bogom in pred ljudmi... zakonito ženo!... Ali se mi sanja?... Mari ne veste... vi, konetablov sin?...«
»Vse vem, gospod! Moja poroka z Ivano de Pjen naj popravi vse krivice in izbriše vse zlo, ki je bilo storjeno... Čakam, oče, da izrečete sodbo mojega življenja...«
Neizmerno, strašno življenje se je spustilo v starčevno dušo in že so se mu dvigale na ustnice besede blagoslova, kar mu prešine možgane bliskovita misel:

»Ta človek vidi, da mi je umre-ti! Ko pa bom mrtve, se bo posmeho-val hčeri, kakor se posmehuje očetu.«
»Odločite, gospod!« je povzel Franc.
»Oče! Oče moj ljubljani, obože-vani!« je rotila Ivana.
»Vi hočete poročiti mojo hčer?« je dejal starec nato. »Ali je to vaša resna volja?... Kdaj?... Kateri dan?...«
Mladi mož je čutil, kaj se godi v srcu tega umirajočega. Zarek moške poštenosti je obsijal njegovo čelo. In odgovoril je:
»Še jutri, oče! Takoj jutri!...«
»Jutri!« je dejal gospod de Pjen zamolklo. »Jutri bom jaz in mrtve!«
»Ne živeli boste... in še dolgo, dolgo, ter blagoslovljali svoja ot-roka.«
»Jutri!« je zahrpel starec z brezmejno bridkostjo. »Prepozno je, umiram, končano je... umiram v obupu in prekletstvu!«
Franc je pogledal okrog sebe in videl, da so se služabniki zbudili in zbrali.
In zdajci se mu je zasvetila blagoslovljena misel.
Objel je žalostno deklico z roko, pokazal z drugo služinčadi naslanjač, v katerem se je boril gospod de Pjen s smrtjo, in glas se mu je dvignil svečano, poln ljubezni.
»V cerkev!« je velel. »Oče, pol-noč je! Vaš kaplan lahko služi svojo prvo mašo... poročno mašo Ivane

Pjenske in Franca Monmoransijskega.«

»Oh, sanjam... sanjam!...« je ponavljal ubogi starec.

»K oltarju!« je ponovil Franc z močnim glasom.

In glej zdaj se je raztopilo obupno srce starega vojščaka.

Njegove prsi so vztrepetale v nekakšnem jecanju; zakaj najvišja radost ječi prav tako kakor najgloblja bolest.

Vzdih neskončne, vzhičene, nad-človeške hvalečnosti se je dvignil iz njegovega srca.

Oči so mu zalile solze, in njegova smrtnobleda roka se je iztegnila proti plemenitemu potomcu sovražne rodbine.

Deset minut pozneje je stal v mali kapelici Maržanskijski svečenik pred oltarjem in služil mašo. Franc in Ivana sta stala v prvi vrsti.

Za njima je počival gospod de Pjen v istem naslanjaču, v katerem so ga bili prinesli. Še bolj zdaj sta stali dve ženski in trije moški, služabniki gospoda Pjenskega, zdaj pri-če te tragične poroke.

Kmalu sta bila prstana izmenja-na in drhteči roki ljubimcev sta segli druga v drugo.

Nato je zamrmral svečenik be-sede blagoslova:

»Franc de Monmoransi, Ivana de Pjen, v imenu živega Boga sta združena na veke...«
Novoporočnica sta se obrnila h

gospodu de Pjen, kakor da prosita blagoslova tudi njega.

Videla sta, kako poizkuša starec dvigniti roko, dočim mu je žarel ob-raz v srečni, pokojni radosti.

Za hip se jima je nasmehnil.

Nato so mu padle roke težko nizzdol... smehljal je otrpil na nje-govih brezbarvnih ustnicah.

Gospod de Pjen je bil izdihnil!

III.

Slava imena.

Dobro uro nato se je vrnil Franc v grad Monmoransi... Ostavil je bil mlado ženo, vso v solzah v naročju zveste dojlice, zaupnice njune ljubez-ni, objel Ivano še enkrat, zatrdil ji, da se vrne k njej, kakor hitro se zasvita dan in kakor hitro pozdravi očeta, ki mu ga je bil naznanil jezdec iz Pa-riza.

Ko je stopil Franc v veliko dvo-rano, kjer so bile stene vse okrašene z blestečim orožjem, je zagledal ko-netabla Ana Monmoransijskega se-dečega v razkošnem naslanjaču, do katerega so vodile tri stopnice in nad katerim se je razpenjalo škrlat-no nebo z zlatimi franžami, sloneče na štirih pozlačenih sulicah.

Dvanajst bronastih kandelabrov, vsak po dvanajst voščenic, je polnilo dvorano z jarko lučjo. Stene so bile pokrite z ogromnimi preprogami, na katerih so se bleščali težki meči in svetlikala bodala.

(Dalje.)

zinski tragediji preiskave, ter vzorno Marijino devico po zakonu kaznuje, da se s tem zadosti pravici in ljudski volji.

Ljudstvo tebi pa se naj odprejo oči. Sprevidiš lahko, kam te vede svetlohlustvo, kam hinavska pobožnost. V Marijinih družbah zastruplja se dober čut naše mladine, ki pozneje zaide na hudodelska pota.

Stajersko.

Slovensko klerikalne obljube. tiči v vsem tem, ni nič drugega kot slanci se vsak dan najmanj desetkrat hvalijo, koliko da so dosegli v zadnjem deželnozborskem zasedanju. Da so pri tem sami dosti večji kot njih dejanja, je umljivo samo po sebi. Boj za slovensko meščansko in slovensko gospodinjstvo šolo, je star toliko gotovo, kot recimo dr. Korosec, ali pa vsaj, kot dr. Verstovšekovo politično presedlanje. To pa, kar tiči v vsem tem, ni prav nič drugega malenkost, ki nam gre že desetletja. Če se je to končno rešilo ravno ob času klerikalne premoči, ali je taka uresnitev potem že tudi zasluga? Ker vemo, da imamo vse polno nerazodrežen v naših lastnih vrstah, ki vidijo v vsaki malenkosti že goro, moramo tozadevno klerikalno zaslugarstvo označiti vsaj kot silno majhno, da ne rečemo, ničevno. Kaj pa so n. pr. klerikalci označili pred zasedanjem kot »compensatio sine qua non«? V prvo: dvoje meščanskih šol, v drugo potrebno število slov. uradništva v deželnem gospodarstvu, v tretje gospodinjstvo šolo in v četrto še druge manjše gospodarske kompenzacije. Koliko so dobili, vemo: eno meščansko šolo in gospodinjstvo šolo. Kaj so opustili, vidimo, če primerjamo gorajšnje zahteve s tem, kar so končno vzeli. Je to naravnost miloščina, in drugače prav nič. Klerikalci so seveda že naprej uvideli, da s takimi — tudi v njih žargonu — malenkostnimi pridobitvami, ne bodo upravičili svojim volilcem nasproti dolgoletno obstrukcijo, ki je veljala deželo toliko milijonov škoda. Že takrat so pričeli govoriti, da so sprejeli sedanje le kot začasno odškodnino in da pojdejo že v bodočem deželnozborskem zasedanju — po volitvah — znova v deželni zbor z novimi zahtevami, t. j. z novo obstrukcijo. Konečno pa so prišli njih zaupniki in povedali, da ljudstvo ni zadovoljno z dosedanjim. Preje so bili proti temu, da bi se javnosti raztolmačilo te njihove nakane za bodočnost. Sedaj pa je tudi njim prišla voda nekam rasti in takoj se je oglašil dr. K. Verstovšek z napovedjo, nove obstrukcije. Kako in če jo bodo izvedli klerikalni poslanci, ne vemo. Vemo pa, da je že njih volilca strah pred mogočo novo obstrukcijo, pa naj bo potem tudi uspešna kolikor toliko. Ljudstvo se boji novega trpljenja in materialne škode v obstrukcijski dobi. To pa bi bilo končno v stanu, dati povod preokretu med kmetskimi volilci. Ali bi bilo to v narodnem oziru zdravo, ozir. vsaj brez nevarnosti, ne vemo. — Prijatelj našega lista nam piše, da hočejo v bodočem volilnem boju postaviti za en deželnozborski mandat kot kandidata znanega mladeniča Fr. Zebota, Kje bo kandidiral, ne vemo, se nam ni povedalo. Zanimiva pa je ta verzija. Že delj časa namreč nočejo potihnuti vesti, da vlada v deželnozborskem klerikalnem klubu nesoglasje. Kako pa je oni, ki ga bodo postavili na suho? Robičev naslednik bo baje dr. J. Leskvar. Žebet je sicer precej na glasu med marinariji in marinarcami, a v poštrev bi končno

prišla zanj kvečjemu »oža« domovina; ta pa je vendar Rožkarjeva domena? Pa ne, da bi bilo res, da se je posl. Rožkar tudi tako hudo zameril, da bi moral kar čez noč v politični penziji? Bomo videli!

Lubno. (Oče in mati zlorabila otroka.) Kot smo že pred tedni poročali, da sta Kraiger in Lubno zlorabljala svojega enajstletnega sina Franca Kastelitzja. Dne 30. oktobra je fant pobegnil od doma. V bližini Frohnleitenja ga je prijel orožnik in odgnal nazaj k svojim staršem. 11-letni pastorek pa je že naslednjega dne, 31. oktobra zopet zbežal. Ko so ga znova prišli v hoteli izročiti svojim staršem, ozir. polustaršem, se je deček odločno branil in na vprašanje končno priznal, da ga očim in mačeha na nečestven način izrabljata. Oba svinjaria so seveda prišli in dali sodišču. 25. t. m. sta bila obsodena Kraiger na 15 mesecev težke ječe, njegova žena pa na mesec dni strogega zaporja. Kraiger je vse brez ovinka priznal, dočim je njegova žena vsako krivdo skušala kratkoma utajiti. Ženo so kaznovali radi prestopka »proti telesni varnosti«. Slučaj gotovo izbornu osvetljuje »nemško kulturo«.

Dnevni pregled.

Dr. Krekovi sadovi. Pred nekaj dnevi se je zaganjal »Slovenec« na razne sleparije pri obč. odborih itd. češ da naj se v bodoče ljudstvo v tem oziru varuje. Smešno, kaj vse čenča »Slovenec«. Obrni se, neprijatelj, na klerikalno obščino blizu Radovljice, kjer ti bo župan, klerikalec s telesom, a ne z dušo, ker isto ne prišteva klerikalcem, znal prav dobro dati pojasnila, kako se volilni imeniki popravljajo dan pred volitvijo itd. (So žive priče za to.) Priprosto ljudstvo misli zaupanje v vero, da duhovniki pravično in kristjansko delajo, da delajo pošteno kot svečeniki, mislijo tako daleč, da jih tak posvečeni človek ne more in ne sme goljufati, za njihovimi hrbti pa se uganja vse dovoljeno in nedovoljeno. Tega navadno ljudstvo ne razume, zato toliko prevar in zvijač. V Radovljici na primer psuje in polje okrog sebe, kakor kako ščene pisar Kmečke posojilnice sicer sliši tudi na ime lepi Martinček od njegovih oboževanih marinarc. Kakor se čuje, si ta mali možakar predstavlja, da bo vsled teh zaslug imenovan v Radovljici za fajmoštra ali celo za dekana, ampak — kakor radovljiške tercijalke zatrjujejo, se on hudo moti, one že vedo — zakaj. Sicer mu ni treba ravno mnogo reflektirati na to mesto, ker Kmečka hranilnica mu kot pisarja dobro plačuje. Glasom sklepne računa znašajo podpore 1350 kron, upravni stroški pa nič manj kakor 4674 K. Mestni očetje radovljiški, ali ste dobili že kaj od Kmečke posojilnice, ko se je vendar ta zavod ustanovil z namenom, da se mestni občini odkažejo letni prebitki. Oča župan, na noge za mestni denar. Potreb je mnogo, kje so odvajalni kanali v Abaciji. Čudno je to, saj dr. Krek vendar še ni bil v Predtrgu, da bi imel priliko Janeza Kleindiensta vulgo Hiršmana podučiti, kako se liberalce pretepa, pa se vse eno nekako dobro razume na ta posel. Ker se mu je v Lescali na shodu bolj slabo godilo, kljub njegovemu zatrdjanju, da je liberalce, hotel je nato vseeno, kakor se je sam izrazil (so priče na razpolago), onega Bezuljnika iz dvorane izvabiti po drugih, ga nato na Kristofov hlev peljati, ga tam preteptati, obrcati itd. Poskus

se mu je pa izjalovil. Drugi dan po shodu v Lescali je goreni močni junak srečal znanca na cesti in ga takoj nahirnil s psovko »smrkovec«. Ko ga je nasprotnik pozval, naj pride bližje, če misli, da je on Praprotnik (afera Praprotnik-Kleindienst), je Janez zlezlo junaštvo v hlače, pognal konja v dir ter se s tem ognil vseh nečasti svojega junaštva. Dr. Krek bo gotovo žalosten, ko zve, kako slabe Janeze ima za seboj, kljub temu, da so veliki, močni in širokopleči. Če bom še za slične junake zvedel, g. urednik, gotovo vam jih naznamim. — Predtržan.

Volilna agitacija v litjskem okraju. Dve prijazni zvezdi se prikazujejo od časa do časa v Polšniku v Litiji itd. in puščati za seboj svoje utrinke, (ki gotovo niso taki kakor jih kaže naš dopis). Toda naši volilci bodo skrbeli, da te zvezde premišnece zginejo iz vidika naših ljudi. »Slovenec« pač dobro pozna svoje ljudi po sledečih znakih krščanske morale! Navedemo nekatere in začnemo s Polšnikom po »Slovenčevem« zgledu! Steber S. L. S., po šarži župan iz debelih čimov v ustih, je takoj po zasedanju županskega stolca dobival slike zvestega Janeza in g. dr. Susteršiča, katere ne smejo v nobeni občinski pisarni manjkati, po njegovih pojmihi. Njegova opora učitel obnem tajnik je vnet Slomškar, oženjen s sestro prejšnjega g. župnika. Slomškarska morala mu je pa nakopala tudi druge sitnosti, za katere mora plačevati gotove mesečne zneske. Ker je njegova plača premajhna, za vse te izdatke dobiva seve tudi draginske doklade. Da je župnik bolj prost, ima vsako nedeljo zgodnjo mašo. Gostilničarji se nanj jeze in pravijo, da to dela le zato, da manj stočijo.

Roman za cerkvene miši. Povedali bi lahko marsikaj o neki kamrici, kjer je imel prvo besedo onegav one. Vendar njegov prvi poset se je ponesrečil, pravi, da mu je ona v rokah omedlela in revež je moral hočeš nočeš iskati vode po farovski kuhinji in to le zato, ker ni imel še korajže. Otroci so jo gospodu zatožili, da hoče učitelju nos odgrizniti. Gospod pa je hotel vedeti, če je še kaj hujšega bilo, a potolažil ga je on rekoč »poljub pa ni še vse«. Pravo ljubezen je pa gojila do organista, kateremu so bile, kakor so opazovali dogali, župnijska kletna vrata odprta. Pomoči mu je bilo treba samo par peskov in že je zlezal v temne župnijske hodnike. A kmalu je bilo konec teh srečnih dni, gospod so zvedeli in po njem je bilo. Kam sedaj? V Ameriko pojdiva, ljubica moja, tam se živi, tam bo za nas. A oče so zvedeli tudi zato, so ljubico vzeli iz pota nazaj, on pa se je sam odpeljal naprej. A ona mu je zvesta ostala in šla je za njim in lajša mu zopet že tužno gorje.

Kje se je Johanca iz Vodice naučila slepariti? Kje in kako se je Johanca iz Vodice naučila ljudi vleči za nos in jih slepariti, to je bilo vprašanje, ki je vsacega zanimalo. Mi smo vedno povdarjali, da se je tega naučila pri klerikalcih, med katerimi je bivala. In glej včerajšnji »Slovenec« to sam priznava, ko pravi: »Ona ni prva, in ne zadnja, ki je zrasla v klerikalni družbi (bila je namreč v župnišču v Vodicih) in ki je s tem, kar se je med klerikalci naučila, sleparila.« Tako piše »Slovenec«. On rabi besedo »liberalec« — to je pa tiskovni pogrešek, ker med liberalci ni vere na čudeže in zato bi se med njimi nihče ne mogel naučiti »čudeže delati« — kakor jih je delala Johanca, ki se je učila pri klerikalcih, ker le ti rabajo ljudi s ču-

deži. Imamo torej v »Slovencu« črno na belem napisano, da se je Johanca naučila med klerikalci slepariti. In zato so klerikalci hoteli imeti »Vodiško Johanco za svojo klerikalno junakinja, nekak vzor, kako naj klerikalci sleparijo poštene ljudi«.

Avstro-Ogrska in Anglija. Vse kaže, da se zadnji čas vrše med vesilami sporazumevanja, da bi se pokopali spori, ki so se rodili vsled zadnjih dogodkov na Balkanu, in da bi se zadovolilo želje obeh skupin vesil. Francosko-nemška pogajanja glede azijske Turčije se bližajo koncu. Istotako so se pogajanja med Berlinom in Londonom, ki se tičejo Afrike in Male Azije čisto prijateljsko začela. Rusija je poslala Sazonova in Kokovcova v Pariz in Berlin za zagotovili in predlogi. Sedaj je pa nadvoyvoda prestolonaslednik Franc Ferdinand bival v Londonu, da bi navezal stike z angleško vlado, kar je gotovo političnega pomena. Angleški listi, ki imajo stike z diplomatičnimi krogi pravijo, da se je pri tem obisku šlo pred vsem za Albanijo in so se pretresla vprašanja, ki se tičejo stresa v Sredozemskem morju in grških otokov v Egejskem morju.

Abdikacija Koburga in »neosnovane« vesti. Min. Genadijev, ki je spremljal zadnje čase Ferdinanda Koburga v Nemčijo, se nahaja sedaj v Sofiji. Ker se pa v teh resnih dneh mnogo govori in piše o abdikaciji carja Ferdinanda, in se čuti tudi Genadijev užaljenega, je podal izjavo, da so vse vesti, ki govorijo, da Koburžan pojde, neresnične. Pri tem ne smemo pozabiti na ozke stike Genadijeva z Ferdinandom in govori obnem tako tudi o sebi, kajti če pojde Koburg, bo strmoglavil tudi Genadijev. Človeku gre za sijajno eksistenco, ki bo s Ferdinandom zajedno padla. Pričakovati je edino še zadnjo besedo, ki jo bo izpregovorilo ljudstvo.

Odloki tržaškega nameštništva razveljavljeni. Princ Hohenlohe, tržaški namestnik, se je pred dobrima mesecema potrudil, da iztrebi kamorasko kliko in opusti neupravičljivo nameščenje italijanskih podanikov, ki so v državnih službah v Trstu. Italijani so seveda že takoj sprva zagnali strašanski hrup in storiili primerne korake pri italijanskem ministrstvu. San Giuliano je pozneje glede tega konferiral z grf. Berchtoldom, da se doseže sporazum, ki ne bo imel za posledico odpuščenje vseh iredentistov v Trstu. Kmalu nato se je govorilo, da se bo italijanskim nameščencem službe odpovedalo v takšni obliki, da ne bodo pri tem nič trpeli. Sedaj pa je prišel naš dobi prijatelj, najhujši sovražnikov Avstrije, oče Berchtold, in vse te upravičene zahteve po odstranitvi nepotrebnih zahrbtnježev zavrnili. Italijani seveda sedaj vriskajo, in ker nima grof Berchtold proti temu nič, se bo spet podeljevalo vse službe, do katerih imajo ali bi morali imeti domačini predprave, zopet italijanskim podanikom, ki niso storili naši državi nič drugega, kakor da odjedajo domačim množnim možem kruha. Da je Berchtoldov zistem čuden, smo znali že zdavnaj, da se bo pa tako postopalo v razjasnjem slučaju pa nam more potrditi edinole njegova politična taktika, o kateri se ne čitajo vsak dan prav laskava priznanja.

† Stipko Jelenec. Iz Kandije pri Novem mestu nam je došla včeraj žalostna vest, da je dne 26. novembra, ob štirih zjutraj, umrl po dolgi in mučni bolezni vpokejeni nadučitelj Stipko Jelenec. Ni nam prišla nepričakovano ta žalostna novica, vendar nas je pretresla v dno duše, zakaj

malo je dandanes med učiteljstvom tako kremenitih in čistih značajev, kakor je bil pokojni Stipko. Zaradi svojega naprednega mišljenja in prepričanja je bil ves čas svojega učiteljskega življenja trpin v pravem pomenu besede. Klerikalci so ga neusmiljeno pritiskali ob tla ter ga preganjali iz kraja v kraj, a ni se jim vdal, ostal je mož-poštenjak do zadnjega zdiha. Blag mu spomin!

Inženirski izpit je napravil na dunajski zemljedeljski visoki šoli kulturni tehnik Karol Fux, starešina akad. društva slovenskih agronomov »Kras«. Čestitamo!

»Graški Sokol« je izvolil na svojem zadnjem občnem zboru za odbor sledeče brate: Starosta: Ognjeslav Remic; podstarosta: Franc Višič; načelnik: Rudolf Mikuž; podnačelnik: Franc Božič; tajnik: Ivan Plevnik; blagajnik: Josip Dolničar; gospodar: Rajmund Zotter; odbor: namestnik: Josip Hudina; namestnika: Martin Ogorevc in Boris Slajmer.

Tatvina kolesa. Posestniku Jakobu Verbiču iz Dolenjega Logatca je bilo te dni ukradeno kolo »Diana-Dürkopp«. Tatu še niso na sledu.

Smrtna nesreča. Dne 22. t. m. popoldne je peljal kajzar Valentin Franič s svojim sinom Ignacijem slamo na vozi domov. Pri cestnem ovinku blizu Sinadol se je pa voz vsled Franičeve neprevidnosti prevrnil in pokopal moža pod seboj. Predno je prišla pomoč se je Franič zadel.

Samomor vsled nesrečne ljubezni. V Libercu se je te dni zastrupila s svetilnim plinom 19letna dekla Ana Lederer iz Nepomuka pri Plznu. Vzrok samomora je nesrečna ljubezen.

Vojak — tat. Preteklo nedeljo se je izvršilo v občini Bodenu pri Hebu troje vlovov. V sosednji vasi pa eden. Sum je padel na nekega Andreja Prekla, ki je služil pri vojaki v Hebu. V pondeljek pa se je dognalo, da je Prekla odšel v civilni obleki iz vojašnice in da je izvršil vse štiri vlovce. Tatinskega vojaka so aretirali.

Dve sestri je odpeljal. Kakor se iz Strassburga poroča, so šle te dni iz nekega tamošnjega vzgojevalnega zavoda za deklice nune s svojimi gojenkami na sprehod v strassburško okolico. Nenadoma je vstavlil nune neki mož z ženo. Oba sta se začela z nunami pogovarjati. Kakor bi ustrelil pa sta mož in žena skočila med deklice in sta dve odnesla v bližnji gozd. Ugrabljeni deklici sta si bili sestri. O roparjih ni duha ne sluha.

Avtomobil se prevrnil v reko. Te dni se je prevrnil v kanal reke Marne v Remeslu na Francoskem avtomobil. Štiri osebe so utonile. K temu poročilo naslednje: Abbe Coenen se je peljal z materjo, svojo sestro in s tremi otroki v avtomobilu na izlet. Duhovnik je sam vodil voz. Da bi bila pot v Remsu krajša, je zavil na stransko pot ne vedoč, da se ta konča v kanal. Sele pri bregu kanala je spoznal, kam so prišli. Toda bilo je že prepozno, da bi vstavil avtomobil, ki se je v polnem teku prevrnil z brega v vodo. Duhovniku se je posrečilo odpreti vrata in priti iz avtomobila. Iz voza je potegnil tudi svojo mater in sestro ter je skušal plavaje priti na breg. Toda moči so ga zapustile, sestra se mu je izmuznila iz rok in je utonila. Tudi trije otroci so našli v vodi smrt. Sinu pa se je posrečilo mater rešiti. Trupla ponesrečencev so ponoči potegnili iz vode.

Nesreča v rudniku. V noči na pretekli petek je v rudniku Marija v Svetcu padel velik kamen na ru-

PAVEL BERTNE:

Otrok ljubezni.

(Dalje.)

Florestan je videl, kako se mu bliža markizina roka; zableščalo se mu je pred očmi, toda spomnil se je o pravem času, da so umetniki po dostojanstvu enaki najvišji gospodi. In z eleganco, ki bi mu jo bili zavdali starodavni kavalirji, se je dotaknil s svojo čedno in negovano, dasi veliko roko teh, dasi zgrbančenih, a vendar tako žlahtnih prstov.

Sicer pa je bila že izpregovorila Gilberta, hoteča ustvariti gorkejšo razpoloženje. Čebllala je, pripovedovala ... Florestan je poslušal izprva vse strmeč, nato pa se je spomnil že z manjšim veseljem:

»Kaj bo zdaj z njim, ko se vidi očitno, da Rožegijski, ne izvzemši obeh zaljublencev, v svoji sreči niti ne mislijo nanj?«

Toda Gilberta je bila preveč vajena čitati v njegovih modrih očeh, da ne bi bila uganila tesnobe, ki je zalivala po malem njegovo ubogo, staro srce. In dejala je nemudoma:

»In tako, očka moj, se ne ločiva nikoli več; prav lahko se zgodi, da boš moral spet seliti svoje vence.«

»Ah!« je teknil. »Kam neki?«

»Ne vem,« se je nasmejela ona. »Kako naj ti povem to, preden sem vprašala njega, ki bo gospodar? ... Toda mislim si,« je dejala, »majale veselo za plavo glavico,« mislim si, da ne bo daleč od Troafontenskega gozda: ako ne bo neizogibno, se ne bi ločila rada od starega gradu Rožegijskega.«

»Ah, uboga otroka,« je vzklila markiza nehoti, »kako strašno slabo bosta stanovala v njem!«

»Saj se lahko požurimo in spravimo naglo vse spet v dobro stanje, da vstane zopet iznova v svojem nekdanjem sijaju in da bo nudil vam, stara mamica vse, česar ste bili vajeni nekdanje čase. In takrat, očka, bi potrebovali tudi tebe.«

»Mene?« je zategnil ves očaran, skoraj neverno.

»Da nam pomaga urediti vse to in pripraviti tudi zate mehko in goroko gnezdece.«

Zaprle je oči v preveliki radosti. Takoj nato pa je izpregovoril z nežnim usmevom, v katerem je bila samo senčica melanholije.

»No, saj stoji grad, ki bo zame pač presijalen, čisto blizu te hiše, kjer so že pripravljena gnezda za starce.«

»Kaj hočeš reči?«

»Že vem, kaj hočem reči; povem ti pozneje, draga moja.«

Toda ure so minevale ...

»Človek pozabi tukaj, kako uha-ja čas,« je vzklila markiza. Doma pa imam ubogega bolnika, ki šteje minute.«

»Oh, stara mamica, potem vas pustim rada od tod.«

»Da, res moram iti. A kaj naj rečem Zaku?«

»Recite mu,« je dejala Gilberta z nehoti tišjim glasom, »da se vrne moj star oče z vlakom, ki pride ob pol treh; ob treh se koplje pot, ki vodi na Rožegi, vsa v solncu, ki greje in oživlja s čudotvorno močjo; če pa se boji, da bi mu bila dolga ta pot, na kateri sreča človek le malokdaj živo dušo, naj ve, da bo srečal ob bazarju zaljubljenk nekoga, ki ga spremlja na drugi polovici poti.«

Z burno radostjo je objela staro mater:

»Toda,« je rekla tiše, »ne povejte mu še, da sem mu odpustila.«

»Torej se hočeš boriti z njim za njegovo radost?«

»Ne, stara mamica, samo dati mu jo hočem večjo in lepšo.«

LVIII.

Solnce zasije v gradu.

Solnce, ki se je spuščalo k zatonu, je obešalo široke in gorke pramen- luči na gola debela starih dreves. Pod njegovim božanjem so se

zlatili rožnati popki, pripravljajoči se da poženejo nežno brst.

In tam zadaj, za steno starih brestov, je snival bazar ljubimk, ne da bi se posvetila le majhna gubica v skrivnosti njegovega strašnega pokoja.

In kakor v začetku te povesti, je stala tam mlada ženska, mlado, plavalosa dekle.

Toda danes ni bila več obupanka, ki so jo klicali mameči glasovi drugih obupank — nesrečnic, katerih duše so našle v tej globini pokoj in pozablenje svojih muk.

Nesreča ni visela nad njeno glavo. Dobri Bog je bil odpustil otroku materin greh. In začela je mrmrati:

»Mamica, uboga mamica, v paradižu, od koder gledaš name, v paradižu ponižnih mučenih ljubezni čutiš tudi ti nebeško veselje, ko gledaš mojo radost ... Kaj ne? ...«

Ustavila se je in se zdržnila nenadoma. Njeno srce, polno tesnobe, ki je bila sama v sebi naslajala, se je stresnilo mrzlično v mladih prsih...

Zapazila ga je bila, tam daleč, pod vejevjem, zlatečim se v zahajajočem solncu ... Ubogi dragec, kako se je bil izpremenil! Bled je bil, velike črne oči obnemljene z modrikastim obročem ... in vendar ni stopal več tako trdno, kakor si je bilo misliti po babilnihih besedah.

Ne. Prihajal je z naglimi koraki, kakor ga da tira nestrpnost ... kakor da ga žene tesnoba srca.

In — zdajci je zagledal tudi on to žensko postavu, ki ga je čakala nepremično ob robu pota.

Ah, kako brezumno je pretekel razdaljo, ki ga je še ločila od nje! Planil je k ljubljenci in blazno iztegnil roke ...

Ona pa, ki si je prej obetala, da mu odmeri radost odpuščanja po kapljicah, ker ga je hotela vendar le kaznovati za njegovo krutost in ne-hvaležnost, za njegovo premajhno zaupanje in njegovo premajhno ljubezen — ona, uboga ljubeče dekle, ki je nameravala strogo, presogajočo njene sile — ona se zdaj ni spomnila drugega, kakor da je padla plakaje v roke, ki so se je oklenile tako omamno, željno, brezumno ... In vse, kar sta si rekla je bila beseda, ki je še vedno zadoščala ljubimcem v njihovi ekstazi:

»Ljubim te!«

A nato, po tem vzhicenu, po paradižu brezkončnih dokazov ljubezni, po norostih, ki sta jih jecljala s stisnjenimi ustnicami, se je bilo vendar le treba spustiti rahlo in polagoma z nebes na zemljo.

Začela sta govoriti nekoliko raz-
zumneje.

(Dalje.)

darja Libla in ga težko poškodoval, tako da so ga morali prepeljati v bolnišnico.

Na ulici je oslepel. Nenavadno žalostna usoda je dohitela te dni v Berlinu tridesetletnega monterja Fr. Warma, ki je prišel iz Saksonskega v Berlin iskat delo. Reže je na potu od kolodvora na Friderikovi cesti nenadoma oslepel. Stražnik je peljal Warma v bolnišnico, kjer je ubožec izpovedal, da ga je že enkrat doletela enaka nesreča. Takrat pa se je ozdravil in sicer čez pet dni.

Pesem.

Kaj bi bilo, ko-bi
zmagal Tone Kobi?

Kaj je storil Kobi,
v tej šestletni dobi?

Celih šest let Kobi
je preživel — v sobi.

Zdaj nam pravi Kobi,
da naj vsak z njim trobi.

Da bi šest let Kobi
živel spet v lenobi.

Zato prid'ga Kobi,
kmetom o zvestobi.

Misli, da tako-bi
lahko zmagal Kobi.

Toda, zhogom — Kobi,
kmet po svoje robi.

Kandidatom, Kobi,
so odprti — grobi...

Kaj bo, kaj bo, Ko-bi?

Ljubljana.

Volilni shodi. V soboto, 29. novembra ob pol 9. zvečer priredil politično društvo za dvorski okraj volilni shod v gostilni pri Tončkovem Franceljnu (Oblak) na Tržaški cesti št. 22. — V nedeljo, 30. novembra ob pol 11. dopoldne velik javen volilni shod v veliki dvorani Mestnega doma. — V soboto, 29. novembra ob 8. uri zvečer javen volilni shod v gostilni pri Pavšku na Martinovih cestih. — Velik shod volilcev se bo vršil v nedeljo, 30. novembra ob pol 10. uri dopoldne v kavarni pri »Slonu« v Vodmatu. — V soboto, 29. novembra ob 8. uri zvečer volilni shod v gostilni pri Moharju v Spodnji Šiški. Volilci, vsi na shode!

Dr. Zajc ima menda zelo mnogo dela z volitvami. Za bolniško blagajno ordinira od 1 do 3. popoldne — te dni pa se je zgodilo že več slučajev, da ga bolniki niso našli doma. Dr. Zajc naj izpolnjuje svoje dolžnosti, za katere je plačan, potem šele naj uganja politiko.

Vse občine ljubljanske okolice skupaj niso vložile toliko reklamacij, kakor so jih vložili naprednjaki v Mostah. Klerikalci so počivali doma, ker so dobro vedeli, da niso izpustili niti enega svojih volilcev. Vpisali so v imenik veliko takih ljudi, ki niso vpravičeni voliti. Med temi so bili taki, ki so po zakonu izključeni od volilne pravice, mladoletni in tudi taki, ki počivajo že dalje časa pri sv. Križu. Dosti je bilo tudi vpisanih tistih, ki so že pred letom odšli v Ameriko, samo da je bil le količkan na sumu, da je klerikalec. Volilni imenik je sestavljal za dobro plačo bivši občinski tajnik Mercina. Mercina, strasten klerikalni agitator in bodoči Oražmov zet, je pri sestavi volilnega imenika mislil bolj na Oražmovo hčer, kakor pa na mošćanske volilce. V mošćanski občini je popoln nered. Odbor nima nobene nadzorstva nad občinskim gospodarstvom. Občinski odbor je za vsako resno delo popolnoma nezmožen. Ti ljudje niti ne vedo, koliko ljudi imajo v svoji občini.

Ce nikoli poprej, se je sedaj gotovo prepričalo c. kr. okrajno glavarstvo, ko je bilo vloženih okoli 300 reklamacij, kakšen nered se nahaja v občini Moste.

Vodovod v Mostah. Srečne so tiste občine, ki so se otresle klerikalnega jerobstva. Gospodarstvo naprednih občin je vzorno. Pogledimo si Spodnjo Šiško, Vič in druge. V teh občinah je doma prijateljstvo in veselje. Ali žalibog tem občinam se ne smemo prištevati ni Mošćani. Tukaj vlada klerikalizem, vlada pa tudi najhujše sovraštvo med sosedi. Klerikalci podpirajo to sovraštvo, pri čemur pa vlečejo svoj dobiček, namreč, da so na krmlju. Z občinskim denarjem delajo tako, da mečejo tisočake pri oknu ven, občino pa spravljajo v pogubo. Že zadnjič smo omenili, kako so najeli denar za novo šolo, in danes pa hočemo omeniti, kako bodo gradili vodovod. Vodovod v Mostah je proračunjen na 91.000 K. Deželni odbor je razpisal delo kopanja jarkov in tudi to delo že oddal tvrdki Fischer & Comp. za 18.777 K. Kdaj se bo delo pričelo, še ni znano. Vse drugo delo pri tem vodovodu bo prevzela mestna občina Ljubljanska. Vodovod bo stal kakor rečeno na 91.000 K. Ako bodeta dežela in

država prispevala 50%, bode občina Moste morala vseeno še plačati 50%, kar znaša 45.500 K. Mestna občina Ljubljanska bode dajala kubični meter vode za 24 h. Mošćanska občina, da dobi pokritje stroškov bode morala zahtevati za kubični meter najmanj 30 vin. Pesestniki ob Zaloški cesti imajo že vodovod. Ti pesestniki bodo morali vodo ravno tak plačati kakor vsi drugi. Akoravno so ti pesestniki že plačali 900 K erarju, da se si smeli napeljati vodo v svojo stanovanje. Ko pride novi vodovod ne bodo ti pesestniki nič izvezeti. Plačevati pa bodo morali tudi posestniki na Posavju za ta vodovod akoravno ne bodo imeli prav nobene koristi od njega. Tako se postopa v naši občini. Deželni glavar dežele Kranjske in častni član mošćanske občine bi moral vendar gledati na to, da dobi Posavje zraven Lampetove električne luči še vodovod. Gledati bi se moralo da se pravično razdeli vplačevanje vodovoda. Oražm se za ta vodovod prav nič ne mudi, ker on dobro ve, da ne bode zraven nič zaslužil. Klerikalci v Mostah jo bodo tako zavozili, da si ne bodo vedeli več pomagati. Podpore ne dobijo, vse breme bodo naložili na davkoplačevalce. Napredno občinstvo naj jih napadi tja kamor slišijo, v penzijo. Oražma niso mogli rabiti na železnici, zato so ga poslali v penzijo. Mošćani ga tudi ne morejo rabiti, zato ga bodo poslali njega in njegovo stranko dne 1. decembra v penzijo.

Selo pri Ljubljani. Nov »auskoch« se je otvoril — pa pravijo, da brez koncesije. S tem se dela konkurenca drugim obrtnikom, ki plačujejo je visok davek. Nam se čudno zdi, da se vse to mirno trpi. Ali ima res vsak klerikalec to prednost, da dela v Mostah, kar hoče.

Čudna razsodba c. kr. okr. glavarstva v Ljubljani: C. kr. okr. glavarstvo je črtalo vse one volilce iz volilnega imenika kmetijske skupine, ki plačujejo osebno dohodnino v Ljubljani. Tako mnogi volilci ne bodo volili niti v Ljubljani, niti v okolici.

Poštni uslužbenci in volitve. V Ljubljani imamo sedaj ravno deželnozborske volitve in za časa teh, so ubogi poštni uslužbenci, s svojim delom, preobloženi. Človek bi si pri tem mislil, da zato kako kronco še posebej zaslužijo. Toda od vsega tega niti facka nimajo! Koliko stopinj in potov nimajo! Tak je ljubljanski klerikalni poštni — »befehl«. Pri deželni vladi imajo dosti uslužbencev, kateri so zato plačani — da delajo. Če pa ravno morajo poštni uslužbenci dostavljati volilne glasovnice, naj se jih pa zato tudi primerno plača! Zakaj za zabavo niti komar po zraku ne pleše. Poštnim uslužbencem pa svetujemo, naj se takoj organizirajo, na narodno socialni podlagi. Potem bodo lahko takoj zahtevali za vsako postransko delo tudi plačilo! Za zgled naj imajo pri tem južne železničarje, kateri so dosegli lepe vspehe samo z organizirano, lastno močjo. Ko so pomedli s klerikalno kliko! Poštni uslužbenci naj se nikar ne ozirajo na klerikalno poštno ravnateljstvo. Saj vedo, da vsak klerikalni višji uradnik komaj čaka, kdaj zleze na kviško. Zato se pa hoče tem potom na zgoraj prikupiti! Capitol Vaši prijatelji.

Dramatična šola slov. gledališča se prične v ponedeljek dne 1. decembra ob polu osmih zvečer v gledališki dvorani (drugo nadstropje). Kdor se misli še vpisati, se naj oglasi (ob dnevih, ko ni predstave) med 6. in 7. uro zv. v gledališki dvorani. Pouk brezplačen.

Velezanimiva dramska noviteta. Za prihodnji teden se nam obeta na deželnem odru zelo zanimiva dramska noviteta, Branislava Nušića komedija »Svet«. Nušić je najodličnejši srbski komediograf, pesnik in izborni humorist; bil je več let intendant kr. pozorišta v Belemgradu, načelnik srbskega tiskovnega urada, urednik in kr. politični srbski činovnik. Napisal je več dram in veseloiger, ki so imele vse na slovenskih odrih izreden uspeh, ker so tehnično dovršene, zajete iz globin življenja, polne žive dramatike in poezije. Na našem odru se je igrala njegova zgodovinska slika »Knez Semberjski«. Med novejšimi Nušićevimi komedijami je najboljša »Svet«, ki se vrši v srbskih rodbinskih krogih. Kontrast med tihim, srečnim rodbinskim življenjem in med burnim, zlobnim, spletkarskim svetom tvori podlago dejanju, ki je ne le zelo zabavno, nego tudi polno trpkosti in satire. Komedija je literarna, a tudi scenično fektna ter nudi mnogo resničnega etičnega užitka.

Politično ravnateljstvo v Ljubljani nima kuvert s slovenskim napisom! Uredništvom slovenskih listov pošilja dipse v kuvertah z nemškim napisom! Seveda, živimo v času, ko imajo v deželi vso oblast v rokah klerikalci, ki imajo — kakor se sami hvalijo — tudi na Dunaju velikanski vpliv. In vendar niti tega

ne morejo, ali nočejo doseči, da bi grof Künigl spoštoval jezik ogromne večine ljubljanskega prebivalstva, ki plačuje njega in vse policijske uradnike in stražnike. Tudi na to naj pomislijo volilci in naj ne verujejo klerikalcem, ki se sedaj delajo zelo narodne, v resnici jim je pa do slovenske narodnosti ravno toliko kot do vsake druge — izvzemši nemško, ki se ji klanjajo pri vsaki primerni in neprimerni priliki.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani naznanja, da se vrši subskripcija 5% davka prostega posojila mesta Prage iz leta 1913, v nominalnem znesku K 25.000.000 dne 2. decembra t. l. in sicer je kurz za vezane komade, (ki se ne dvignejo pred 2. junijem 1914) 95¼%, in kurz za preste kose na 95½%. Posojilo je vračljivo po vsakoletnih žrebanjih tekom 50. let. Naročila sprejema, ter daje vsa tozadevna pojasnila Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Akademsko predavanje prof. Weissa o hipnozi in sugestiji se vrši danes v petek zvečer v mali dvorani Narodnega doma ob pol 9. zvečer. Srednješolci k predavanju nimajo pristopa.

Vsako sredo in soboto prodaja tvrdka »Hermes« brata Wokač v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 5., v prvem nadstropju (nasproti glavne pošte) različne ostanke blaga za obleke in perilo za skoro polovično ceno.

Kinematograf »Ideal«. V petek 28. specialni večer: 1. Pridelovanje kavčuka. (Znanstveno.) 2. Luljeve sanje. (Komični triški sifilm.) 3. Odgovor na anonco. (Amerikanska veseloigr.) 4. Miš. (Naraven posnetek.) 5. Žrtve vojne. (Amerik. lahalska drama v 2 dej.) Samo popoldne in pri zadnji večerni predstavi. 6. Dva brata. (Senzacijska drama Nordiskfilm Co. z gđ. Lilly Beck v glavni vlogi.) Samo zvečer. 7. Smola babyja. (Humoreska.) — Indijska senzacijska kriminalna drama. V soboto 29., nedeljo 30. nov. in ponedeljek 1. decembra: 1. Dolina Chevreux. (Potovalni film.) 2. Pif, staybeni tehnik. (Komično.) 3. Gaudmontov teden. (Najnovše, šport, moda.) 4. Junakinja vojne. (Amerik. lahalska drama.) Samo popoldne. 5. Štirje hudiči. (Humoristična žabka komedija.) Samo popoldne. 6. Tri kaplje strupa. (Senzacijska indijska kriminalna drama.) Samo zvečer. 7. Nepravni biseri. (Učinkovita veseloigra.) Samo zvečer.

Trst.

Slavnemu ravnateljstvu »Jadranske banke« v Trstu. Kakor nam poroča naš tržaški poročevalec, je izvedel, da je bil v zadnjem času pri banki nek uradnik nenadoma odpuščen. Ker je čul neverjetno vest, da je bil uradnik baje vsled tega odpuščen, ker se ga sumi kot dopisnika »Dneva« v znani kritiki protislovenskih razmer pri »Jadranski banki«, zato se je o zadevi natančneje informiral. Zvedel je, da je bil dotični uradnik odpuščen brez navedbe vzroka, pač pa se v javnosti sodi, da so baje resnični vzroki »Dnevovi« dopisi o protislovenskih razmerah pri »Jadranski banki«. Naš poročevalec nam poroča, da se v slovenski javnosti v Trstu splošno ta korak upravnega sveta »Jadranske banke« ostro obsoja. Istotako prinaša zadnji »Vestnik jugoslovanskih bančnih uradnikov« ostro obsodbo tega postopanja in še enega sličnega slučaja pri »Jadranski banki«. Ker pa mi nikakor nečemo, da bi vsled nas kdo trpel krivico, zato izjavljamo, da g. Strubelj ni v nikaki zvezi z dopisi o »Jadranski banki« v »Dnevu« in da on nikdar »Dnevov« dopisnik ni bil. Tudi naš poročevalec nam izjavlja, da on ni od njega prejel niti najmanjših podatkov. V slučaju potrebe in v slučaju, da hoče upravni svet poravnati zadevo in vsprejme takoj g. Strublja nazaj, je pisec notic sam pripravljen poravnati zadevo z ravnateljstvom; sicer bo javnost sodila, da je bil g. Strubelj odpuščen, ker je Slovenec.

Dr. I. L. »Miklavž« pri Sv. Jakobu. Posrečilo se je doseči sporazum med narodnimi društvi, da se prepusti prireditvi »Miklavža« »Sokolu«, kakor je to navada v vseh krajih, da si društva ne nasprotujejo in si ne delajo konkurence. Tako poskrbi le-tos za »Miklavža« pri Sv. Jakobu »Sokol«, kot najmlajše narodno društvo pri Sv. Jakobu, ki ima skrbeti ne le za telesno in narodno vzgojo članov, temveč ima sploh čuvati narodno gibanje pri Sv. Jakobu in ga pospeševati. Zato njega cilji in delovanje lahko pričakuje podpore od vseh narodnih društev; vsaj ne konkurence v času njegovih prireditev. »Miklavža« si po splošno slovenskem običaju obdrži stalno na programu. Odbor se je pa oziral posebno na lokalne razmere in otroke pri Sv. Jakobu in Marije Magdalene, zato je prireditvi določil tudi prime-

ren čas. »Miklavž« se vrši ob 4. popoldne, dne 7. dec. v veliki dvorani »Konsumnega društva«. Pride z velikim spremstvom. Na vsopredju je tudi godba, ki jo preskrbi s prijaznim sodelovanjem zbor »Parmistov« Pelag tega nastopi g. Dominek z izvrstnimi svojimi čarodejstvi. Ob 8. uri ples. Darila je izročati gostilničarju v »Konsumnem društvu« ali pa društvu »Sokolu« ali v Ciril - Metodovi šoli. K obilni udeležbi vabi odbor. Na zdar!

Kadar mačke ni doma, miši plešejo. Misli, da je popolnoma na varnem, zato se je zopet zaletel v onega, ki mu je, kakor vse kaže, trn v peti. Mnogo se ni spremenil od takrat, ko je čital v »Dnevu« odgovor na svojo kamelsko zmešnjavo, toda v toliko se je vendar popravil, da je spoznal, da ni prav nič lepo, če se take kapacitete, kakršne je on, hvalijo z akademskimi podpismi. Iz tega razloga se je podpisal »isti«, torej ne več »akademik«. Vkljub temu spoznanju pa mu je ostalo v žilah še vedno nekaj akademičnega. Mož si namreč domišljuje, da je zelo moder in da so vsi drugi velike ničle, ki bi se morale še mnogo — mnogo učiti, poprej da bi zamogle dvigniti svoje glave do prestola, na katerem se nahajajo njemu enaki ritmojstri. Je pač tako. On je visok, ker je baje dva para hlač več raztrgal v šolah; a reveži so tisti, ki jim razmere tega niso dopustile. S tem pa še ni rečeno, da mora vsak, ki slučajno ne nosi akademičnega naslova, molčati in v zrak piskati. To je k večjemu mnenje nekaterih prepnetežev, ki pa sploh ne vedo, kaj je življenje. To velja zlasti za tistega akademika, ki ga je najela »Edinost« da rešuje slovensko vseučiliško vprašanje. Da pa ne bo zopet cvilil, češ, da smo neumni in zlobni in ne vemo, kaj se vse — to seveda zato, ker ga prijemamo osebno in ne preveč z rokavicami, naj takoj izjavimo, da smo navajeni vračati »zob za zob«, kajti kar je dovoljeno njemu, to bo dovoljeno tudi nam. Mož se pritožuje, da ga osebno napadamo. Toda na to je menda čisto pozabil, da je bil on tisti, ki je začel žaliti našega tržaškega poročevalca. To je storil vkljub temu, da mi v naši prvi notici o vseučiliščih nismo nikogar osebno žalili — ne društev, ne oseb. Še le potem, ko je pokazal svojo zlobno dušo, smo prišli za pero ter mu povedali, da naj se ne igra z nami. In taki ljudje imajo še pogum, da packajo o olik! O — Jera! Ker vidimo, da se to človeče tako silno postavlja, čeprav je, kakor vse kaže, tako nerazvito in otesano, zato smo mnenja, da je najbolje, če govorimo z njim v tistem tonu, ki mu je najprijetnejši. Sicer je tudi to sitno, kajti s takimi ljudmi je pač križ. Človeku se vzbudi želja, da bi bilo najbolje, ko bi se jim postavilo na glavo velik trahatar, potem katerega naj bi se jim neprestano vlivalo v votlino novih duševnih sil. Da ne bo preveč počaščen, ker prinaša »Dan« o njem take lepe zgodbe, poudarjamo, da to ne delamo zaradi njega, marveč zaradi ljudstva, kateremu prav z veseljem karakteriziramo one može, ki tako napredujejo, da res ne bo več dolgo trajalo, ko jih bomo videli marširati po Corsu s tablicami na hrbtih; »akademiki« (in seveda brez trahatarjev na glavah). — Ta akademik, o katerem govorimo, se je v »Edinosti« zlasti jezil, ker smo mu napisali s kredo na čelo, da je v svojem napadu na nas prav pošteno lagal. Ježi se, no, toda dokazov za svojo jezico nima na razpolago. Če nam dokaže, da smo mu delali s tem krivico, jo radi popravimo, ker tako hudobni, da bi tega ne marali, pa vendar nismo. Tudi očitki pesimizma, ki ga sipa med slovensko dijaštvo, mu niso nič kaj všeč. Bilo bi ga res treba vprašati, kakšno navdušeno narodno delo je to, če se naš list napada zaradi tega, ker je pozivljaj slovensko dijaštvo, za začne s propagando za slovensko vseučilišče. Kakor kaže, ni več daleč čas, ko slovenski časopisi ne bodo niti več smeli pozivljati na delo za kulturne institucije, ki so za razvoj naroda eminentne važnosti. Dijaštvo bi se pri takem postopanju slovenskega časopisja gotovo ne brigalo za ničesar, saj se še tako nič ne briga. Kdo pa dviga glas za visoke šole med Čehi, Nemci, Italijani? Mari ne visokošolci? In samo pri nas na Slovenskem bi morali — po mnenju akademika od naše »Edinosti« — držati visokošolci lepo jezik za zobmi, to pa iz tega razloga, ker je boj za univerzo stvar poslancev. Ker pa so slovenski poslanci klerikalci — tako pravi ta »modrijan« — zato bo treba čakati, da se razmere izpremenijo, da toraj dobimo v parlament druge poslance, ki se bodo za to vprašanje pobrigali. To vemo prav dobro, vemo pa tudi, da bi se marsikaj ne doseglo, če bi ljudstvo ne pritiskalo na svoje zastopnike. S čakanjem, kdaj bodo prišli na mesto sedanjih klerikalnih poslancev v parlament drugi, bomo

dosegli k večjemu to, da nam bodo odvzeli še to trohico pravic, ki jih danes uživamo. Če so poslanci za nič, pa mora iti na delo ljudstvo ter jih prisiliti, da postopajo drugače. Slovensko dijaštvo naj prične z akcijo za slovensko univerzo, poda naj iniciativo ter apelira na narod. Če se bodo dijaški zavzeli za stvar, ne vemo, katero narodno čuteče srce bo ostalo pri tem hladno. To je naše mnenje. Kdor govori proti temu, ta dijaštvo in narod sploh uspeva. Zlastno je, da moramo trčiti to- kar bi moral vedeti vsak zaveden Slovenec. Je li res izumrlo nekdanje narodno navdušenje? Mladina, ki uspeva, ni posebno dober znak bodočega navdušenja.

Politično društvo »Edinost« je imelo preteklo nedeljo svoj redni občni zbor. Navzočih je bilo majhno število, kar prizna tudi »Edinost«. Izvoljen je bil stari odbor — izvzemši par izjem. Predsednik društva je ponovno dosedanji predsednik dr. Josip Wilfan. Tajništvo in blagajniško poročilo je bilo odobreno. Državni poslanec dr. Rybář in predsednik občnega zbora dr. Wilfan sta med drugim ostro prijemala ono inteligenco, ki je navdahnjena samo za lenobo in osebne koristi in ki se odteguje vsakemu narodnemu delu. (To smo mi večkrat poudarjali) Sprejeti sta bili tudi resoluciji, ena za slovensko šolstvo, druga pa proti regnikolom. — Pameten predlog je stavil dr. Wilfan, da naj društvo uvede tajništvo. Misel o »Narodnem svetu« se je opustila, ker je politično društvo »Edinost« le lokalnega pomena, dočim bi moral biti »Narodni svet« za vso Slovenijo, kar pa pri sedanjih razmerah ni mogoče.

Pika« še vedno izhaja, čeprav je rekla »Edinost«, da je del »Dan« konkurenco. Razlika med prejšnjim in sedanjo »Piko« je ta, da je poslednja pisana na rotacijski stroj.

Zasačen tat je skočil s plenom skozi okno na ulico. Ko je šla v soboto Franciška Zuliani, hčerka lastnika gostilne »Bortolo longo«, v njihovo stanovanje, da bi vzela tamkaj neke ključke ter jih odnesla v gostilno, je zaslišala v stanovanju ropot, vrata pa so bila odprta. Ker je bila v stanovanju tema (bilo je okrog 8. ure zvečer), se ni upala stopiti v sobo, ampak stopila je k oknu na veži ter je začela kričati. Prihiteel je njen oče, a prepozno. Tat je odprl okno in se pogljal s prvega nadstropja na ulico. Skok se mu je posrečil prav imenito, tem bolj pa se mu je posrečila tatvina. Vlomil je v razne predale ter odnesel 3 pare uhanov z brilanti, zlato uro, zapestnico, prstan ter druge manjše dragocenosti v skupni vrednosti 600 K. — Krčmarju pa je pustil tat za odškodnino svoje stare čevlje. Izginil je v ozkih ulicah — v nogavicah. Tekel je lažje.

Sramota! Vsak ve, da nismo nikakr prijatelji italijanskega patriotičnega društva. Toda ne glede na ime in smer, ki jo to društvo zastopa, moramo pibiti, da nam je bolj, ki ga vodi to društvo proti regnikolom v zadevi brezposelnosti, vendar simpatičen. Kaj nas to briga, kdo se bojuje proti regnikolom, in če je dotičnik sam hudič! Nam je glavna stvar, da se vrši ta boj, ki je gotovo zelo koristen. — V nedeljo je priredilo omenjeno društvo shod proti regnikolom pod milim nebom. Tega shoda se je udeležilo tudi veliko število slovenskih delavcev, ki nikakor niso mogli razumeti, kako je to mogoče, da se slovenski socialni demokrat Petijan repenči proti prirediteljem shoda in hvali regnikole. Ne italijanski socialni demokrat, ampak slovenski je prišel delat zga-ga na shod. Ali slovenskim socialnim demokratom res tako ležijo regnikoli pri srcu? Mislimo, da socialno demokratični slovenski delavci niso tega mnenja, ker tudi oni čutijo posledice brezposelnosti, ampak so tega mnenja le njihovi voditelji, ki figurirajo za stafažo italijanske socialne demokracije, ki je — kakor znano — nacionalistična. To počenje je sramotno!

Dva pohotneža in dva roparja.

(Izpred ljubljanskega porotnega sodišča.)

Prva predvčerašnja obravnava pred porotnim sodiščem je bila tajna, na veliko žalost ljubljanskih radovednežev, ki bi želeli prisostvovati obravnavi o — posilstvu. No, pa sodišče je dobro ukrenilo, da se je stvar obravnavala tajno, ker taki razgovori ne spadajo v javnost.

Oba obtoženca — eden je že čisto star — sta bila obsojena in sicer mlajši na poldrugo leto težke, starejši pa na 4 mesece navadne ječe. Starejši je bil Nemec in ko je predsednik, deželnosodni nadsvetnik Vederljak, prečital obsodbo v slovenskem jeziku, ga je vprašal, ako je

razumel, potem mu je pa lepo, nad vse razumljivo rekel: »Für ihre Schweinerei werden sie 4 Monate sitzen«, t. j.: za vašo svinjarijo boste štiri mesece sedeli.

Ludovik Schuster in Josip Troha sta prav »nadebudna« mladeniča. Prvi je komaj 20 let star, drugi pa še malo mlajši in že sta se morala včeraj zagovarjati pred porotniki radi — ropa.

Prvi je natak, drugi pa pekovski pomočnik, oba sta prijatelja še iz šolskih let in oba imata že dosti pisane preteklost: Schuster je bil še kot šolski otrok tak, da ga je moralo dati sodišče v šolo k Salezijancem, da bi se popravil, drugega je pa tudi sodišče dalo učiti mizarstva, kar mu pa ni ugajalo in odšel je v Trst, kjer se je izučil za peka.

Letos v avgustu sta se oba mlada neopridiprava po dolgem času zopet našla v Ljubljani in obnovila staro prijateljstvo. Schuster je bil natak v hotelu Tivoli, kjer je imel 30 kron mesečne plače, stanovanje in hrano in še na napitninah je dobil 2—3 K dnevno, tako, da je bil res dobro preskrbljen. Troha je pa prišel v Ljubljano, da dobi neke listine, da bi mogel oditi na morje, stanoval in hranil se je na Turjaškem trgu pri neki vdovi osem dni, dokler ni dobil iz sodnega depozita 50 kron, potem je pa — mesto da bi plačal stanovanje in hrano — odšel od vdove in v treh dnevih zapravil vseh 50 kron.

Pijančeval je s Schusterjem ponoči, ko je bil ta prost in tako sta prišla 29. avgusta ponoči, ko sta bila poprej že v raznih gostilnah, v gostilno pri Dachsu v Florjanski ulici. Tam je pa sedel neki kmetski mož, po imenu Levstik, ki je bil popolnoma pijan in so se gosti norčevali iz njega, on je pa razsajal. Gostilničar ga je podil ven, on, pa ni hotel plačati in Schuster mu je rekel, da gotovo nima denarja. Levstik je bil užaljen, vzel je iz žepa notes, iz katerega je vzel in pokazal dvajsetkronski bankovec.

To je našima neopridipravoma imponiralo, oziroma bankovec je vzbudil pri obeh pregrešne želje. Ko so Levstika radi popolne pijanosti in razgrajanja vrgli iz gostilne, je on odšel proti Karlovske cesti. Schuster in Troha pa za njim. Dohitela sta ga in povabila sabo v mesto, v kako kavarno. Levstiku je to bilo prav in šli so proti kavarni Vospersnik, ali ne ravno po cesti, temveč — tako sta pač predlagala neopridiprava — skozi samotne Prule. V kavarni je Levstik zopet razgrajal in moral je zapustiti lokal, Schuster in Troha sta pa tudi šla kmalu za njim, dohitela ga in se mu zopet pridružila.

Neopridiprava sta popolnoma pijanega Levstika vodila zopet proti Prulam. Bilo je že ponoči, temno je bilo »kot v rogu« (tako pravi obtoženi Troha) in ko so prišli blizu šole na Prulah je Troha Levstika pahnul, da je padel, potem mu je pa z roko tiščal usta, da ni mogel vpiti, Schuster je pa medtem odpel Levstiku suknjo, vzel mu notes z dvajsetkronskim bankovcem in zbežal. Troha je še ostal, preiskal še druge žepa Levstika, našel še 60 vinarjev, vzel jih in odšel za Schusterjem, s katerim sta si plen po bratovsko razdelila na dva enaka dela, potem ko sta v neki kavarni menjala bankovec.

Neopridiprava sta se ločila: Schuster je odšel domov spati, ali že medpotoma ga je dobil stražnik in ga aretirali. Troha je šel pa proti Šiški, kjer je že nekaj noči spal pod nekim kozolcem, ko je pa naslednji dan prišel v hotel »Tivoli« k prijatelju. Je tudi njega vzel v svojo moč — zaščito ljubezniv mož s »piklhaubo« na glavi in s polumesecem pod vratom.

Porotniki so imeli pred sabo dva popolna neopridiprava. Predsednik — deželni sodni svetnik Vedernjak — je tudi videl, da ima pred sabo dva »tiča« pa je bil strog pri izpraševanju, humor ga pa vseeno ni zapustil, tako, da zasliševanje obtožencev ni bilo čisto nič dolgočasno.

Državni pravdnik Neuperger je bil hud in zagovornika sta imela težko stališče; Schusterja je zastopal dr. Azman Troha pa dr. Koderman.

Obtoženca sta svoje dejanje v polnem obsegu priznala. Drugo jima pač niti preostalo ni, ker je bila stvar preočitna. Levstik se je namreč pri napadu streznil in je odšel v kavarno Vospersnik vprašat za imena napadalcev. Kavarnarica mu je povedala za Schusterja, ki ga je poznala, Levstik je zadelo takoj ovadil prvega stražnika in Schuster je še ono noč bil aretirani. Pri policiji je najprej tajil, končno pa priznal in izdal tudi svojega tovariša, ki so ga potem lahko prijeli.

Ampak, izgovarjala sta se pa fanta vseeno. Rekla sta, da mista imela namena Levstiku vzeti denarja, temveč da sta se mu pridružila samo zato, da bi denar — »skupaj zapili«. Predsedniku se je pa to čud-

no zdelo in je vprašal: »Ako sta imela ta namen, zakaj sta pa potem onega reveža pahnila v jarek, mu vzela denar in ga pustila samega, da je moral revež morda celo vodo piti v onem jarku, medtem ko sta vidva zapravljala njegov denar?«

Tudi Levstik je pristopil — kot priča. Sam priznava, da je bil ono noč popolnoma pijan in se niti ne spominja, da je bil v gostilni pri Dachsu. Po napadu se je pa tako streznil, da se dalje vsega spominja. Pogleda oba fanta in pravi, da sta »ta prava«, ali priseči na to vseeno ne bi mogel.

Predsednik je sestavil vprašanja, glaseča se na rop, dr. Azman in dr. Koderman stavita predlog, da se stavi še eventualno vprašanje glede tatvine, čemur senat ugodi, potem pa začne državni pravdnik Neuperger obdelavati obtožence kot pokvarjena fanta, katerih dejanje je bilo v resnici rop in ne tatvina, ker Troha sam prizna, da je Levstika sunil, da je padel v jarek in potem mu je usta mašil, dokler mu je Schuster jemal denar. Ako bi fanta dobila samo malo kazen radi tatvine, se bosta smejala sodišču in se ne bosta popravila, ako pa bosta obsojena radi roba, ki sta ga tudi izvršila, dobila večjo kazen, ki jo pa prebijeta v mladostnem oddelku, kjer ju z dobro vzgojo morda popravijo in privedejo na pravo pot. Govor državnega pravdnika je napravil globok utis.

Zagovornika — dr. Azman in dr. Koderman — sta z veliko vnemo branila obtožence in dokazovala, da nista zakrivila roba, temveč samo tatvino. Dr. Azman je omenil, da bi obtožence — ko bi imela namen oropati Levstika — veliko lažje to storila, da sta mu sledila na Barje in tudi ko sta prvič šla z Levstikom skozi Prule bi lahko to storila, iz česar se jasno vidi, da sta imela v resnici namen samo piti na Levstikov račun in še-le, ko sta videla, da je to nemogoče, ker so Levstika tudi iz kavarne Vospersnik vrgli, sta mu vzela denar, ko je bil popolnoma pijan in zato ne more biti niti govora o ropu, temveč samo o tatvini, ki je pa malenkostna, ker se je pri njima našlo okoli 18 kron denarja, ki ga Levstik dobi nazaj. Enako je tudi dr. Koderman dokazoval, da se dejanje ne more označiti kot rop, temveč samo kot tatvina.

Predsednik je reasumiral razpravo in bilo je očitno, da se osebno pridružuje izvajanjem državnega pravdnika, da torej smatra dejanje za rop, ali bil je pravičen in nepristranski in je omenil tudi eventualnost tatvine.

Porotniki so vprašanje glede roba soglasno zanimali in soglasno potrdili vprašanje glede tatvine in tako sta dobila obtožence mesto 5—10 let ječe samo: Schuster 5 mesecev strogega zaporja s primernimi priboljški, Troha pa — z ozirom na to, da še ni bil kaznovan — 4 mesece strogega zaporja, tudi s primernimi priboljški, obema se pa vsteje v kazen skoraj trimesečni preiskovalni zapor. Državni pravdnik izjavi, da se pritoži radi prenizko odmerjene kazni.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

AVSTRIJSKA POLITIKA.

Državni zbor.

Dunaj, 27. novembra. Danes so bili sprejeti predlogi finančnega odseka in popoldne se je začela razprava o drugem delu osebnega davka.

Sporazum dosežen?

Dunaj, 27. novembra. Senzacijske dneva vzbujajo rusinsko-poljski sporazumi. Celi dan vrše se konference so imele za rezultat, da bo deželni zbor gališki sklican 5. decembra. Rusini so sklenili, da se deželni zbor ne bo delalo nobenih ovir, samo pod pogojem, da bo baza pogajanj v deželni zboru znani kompromis Bobrinskega. Dalje zahtevajo Rusini, da se v tem zasedanju ne bo obravnavala nobena druga predloga kot volilna reforma in da se ne sestane noben drug odsek kakor odsek za volilno reformo.

Vsled sklicanja deželnega zbora se prekinejo plenarne seje v dr-

žavnem zboru. Grof Stürgkh je izjavil, da vlada želi, da se plenarne seje prekinejo za čas od 4.—20. decembra. Glasovanje o finančnem načrtu se bo vršilo šele, ko bo sprejeta volilna reforma v gališkem deželnem zboru.

VAŽNA IZJAVA MINISTRskega PREDSEDNIKA BARTHOUA.

Pariz, 27. novembra. V današnji seji je dejal Barthou, da utegne kaj kmalu priti čas, ko bo treba ekspedicije v Afriko, ker ura združitev Alžira in Maroka bo najbrže kmalu bila.

REFORMA AVSTRIJSKEGA TISKOVNEGA ZAKONA.

Dunaj, 27. novembra. Tiskovni odsek je vendar zopet enkrat zboroval in je izvršil končno redakcijo zakonske predloge o reformi tiskovnega zakona. Odsek ima samo še izvoliti poročevalca za plenum parlamenta in potem pride zakonska predloga v razpravo v obeh zbornicah. Gosposka zbornica je reformi tiskovnega zakona nasprotna, ker jo podpljuje vlada, ki ji tudi ni všeč moderniziranje tiskovnega zakona, samo da tega noče očitno pokazati.

POLOŽAJ NA BALKANU.

Belgrad, 27. novembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevnu«.) Po poročilih iz Sofije ni položaj na Bolgarskem niti od daleč tak, kakor bi ga hotelo pokazati svetu dunajsko časopisje, ki se iz umljivih vzrokov trudi dokazati, da na Bolgarskem ni nobenega gibanja proti kralju Ferdinandu.

Naglasiti je treba, da je bolgarsko ljudstvo, ki je sicer politično nad vse pasivno, v enem vprašanju silno občutljivo: v vprašanju odnosov Bolgarske nasproti Rusiji. Ljudstvo je rusofilsko do kralja Ferdinanda s sedanjo vlado pa odkrito nastopa proti Rusiji. Odkrito protiruska politika na Bolgarskem je nemogoča in ker se Ferdinand ne more več vrniti s poti, na katero je že predaleč zapel, je njegova usoda takorekoč že zapčatena: dolgo ne bo več vladal na Bolgarskem.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske Tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenit vprašanje je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglasih ni niti popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Dva gospoda želita za tekočo nedeljo prijazne damske družbe. Program naj blagovolijo p. t. dame same označiti. Anonimi izključeni. Šifra »Dve puščobi« na »Prvo anonimno pisarno«. 1164-1

Išče se gostilna v Ljubljani ali v okolici, v najem ali na račun. Gostilna se tudi kupi. Ponudbe na »Prvo anonimno pisarno«.

Puška dvocevka, skoro nova, se radi opustitve tova ceno proda. Naslov pove »Prva anonimna pisarna«. 1166-2

Krojaški pomočnik se sprejme takoj za malo delo. Jos. Ahčin, Ljubljana. 1161-3

Urarskega pomočnika sprejme Josip Janko v Kamniku. 1162-3

Dobro ohranjen pianino in kratak glasovir se ceno prodajata. Ra-deckega cesta 2/1. 1168-1

Moderne krasne bluže

iz svile, gaza, čipk, etamina, volne in barheta, vrhnja in spodnja krila, pletene jope, vse v največji izbiri po zelo ugodnih cenah

v modni in športni trgovini

P. Magdić, Ljubljana, :: nasproti :: glavne pošte.

Del. glavica: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez. fond nad 8.000.000 K. K 1.000.000.

Stritarjeva ulica šte. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 ³/₄ %

Poslovalnica »Prve ces. kr. avstrijske državne razredne loterije

Pošljite naročnino, ako je še niste!

Kako se pljučne bolezni, dušljivi kašelj in naduho popolnoma ozdravi, izveste brezplačno, ako pošljete znamko in kuverto za odgovor na gospo

Kryzek Wrichowitz pri Pragi, Češko.

V skladišču tvrdke **A. RANZINGER** se prodaja nekaj dobro ohranjenega

pohištva.

Povpraša in pogleda se istotam.

Danes dobro došli!

Prof. Weiss ima danes ob pol 9. uri zvečer v mali dvorani »Narodnega Doma« akademsko predavanje z zelo

zanimivimi poskusi

o hipnozi in sugestiji.

(Brezzavestno duševno življenje.)

Vstopnina 1 K.

Srednješolcem vstop prepovedan.

Radi pozne sezije prodajam vse v moji zalogi se nahajajoče blago, kakor

klobuke, čepice, potrebščine za modistinje

po znižani ceni

MINKA HORVAT, modistinja, Ljubljana, Stari trg šte. 21.

Krasni zimski plašči za dame

poprej K 40.—, 60.—, 80.—, sedaj K 20.—, 25.—, 35.—.

Veliko izbiri jako toplih mikado, potnih plaščev z najboljšo kožo :: hovino po najnižjih cenah ::

priporoča

Angleško skladišče oblek O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg 5.-6.